

Del 2 - Fagspesifikk utdanningsplan i Nyresykdommer

Utdanningsplan for gjennomføring av spesialiteten

Nyresykdommer ved Lovisenberg diakonale sykehus

Om krav til utdanningsplan fra Spesialistforskriften: § 19. Utdanningsvirksomhetenes ansvar for utdanningen e) utarbeide en plan for hver av spesialitetene det søkes godkjenning for. Planen skal blant annet inneholde opplysninger om

- hvilke læringsmål virksomheten kan oppfylle
- hvilke læringsarenaer innenfor virksomheten som kan tilby de ulike læringsmålene
- hvilke læringsmål som kan tilbys ved andre virksomheter gjennom avtaler
- hvordan det vil legges til rette for supervisjon på de enkelte læringsarenaene
- hvordan veiledningen og vurderingen organiseres og gjennomføres i virksomheten
- hvordan virksomhetens spesialister skal benyttes i supervisjonen
- hvordan teoretisk undervisning inngår som del av spesialistutdanningen knyttet til de enkelte læringsmålene
- hvordan forskning inngår som en del av spesialistutdanningen
- hvordan virksomhetens akademiske og kliniske kompetanse skal benyttes for å oppnå læringsmålene knyttet til forskning.

Forventet forløp LIS 3 Nyremedisin LDS med læringsmål

Utdanningsforløpet følger LIS1 og LIS2 i generell indremedisin der estimert tjenestetid for å oppnå læringsmålene er estimert til henholdsvis 1,5 år og 3 år. Etter dette kommer LIS 3 delen som er spesialisert for nyremedisin med estimert tjenestetid 2-3 år.

Regionalt rotasjonsråd innenfor nyremedisin er enige om at tjenesten skal inkludere arbeid ved Rikshospitalet som er Norges transplantasjonsenhet, med anbefalt lengde 3 måneder. Rådet har også anbefalt minimum 1 års tjeneste ved Ahus eller OUS som er universitetssykehus.

Det er stilt krav til gjennomgått 12 mnd dialysetjeneste før LIS kan rotere til spesialiseringsperiode ved OUS eller Ahus.

Tabellen under viser forventet løp i utdanningen med tidslinje. Den viser ønsket rekkefølge på gjennomføring av tjeneste og estimert tid for de ulike delene av utdanningsløpet.

Tabellen viser hvor de ulike læringsmålene skal godkjennes. Alle læringsmålene som godkjennes ved sentral tjeneste vil bli dekket via teoretisk undervisning ved LDS og i LM 19,21, 37-39 og 57 vil LIS 3 få klinisk tjeneste også ved LDS

Utdanningsplan LIS 3 Nyremedisin LDS				
Tid av utdanning	Helseforetak	Sykehus	Avd/læringssted	Hvor skal læringsmål godkjennes?
0-3 år			LIS 2	LIS 2 LM
3-5 år	HSØ	LDS	Nyremedisin	LIS 3 NYR: 1-17, 20, 22-34, 36, 45-49, 52-56 og 58-66
5-6 år	HSØ	Ahus/OUS, Ullevål	Nyremedisin	LM – NYR: 18,19,21, 50-51
		OUS, Ullevål/Riks hospitalet	Nyremedisin	LM- NYR: 35, 37-44
		OUS, Rikshospital et	Nyremedisin	LM-NYR: 57

Generell beskrivelse av læringsarenaer på medisinsk klinikk LDS:

Medisinsk klinikk LDS er seksjonert i infeksjonssykdommer, fordøyelsessykdommer, hjertesykdommer, lungesykdommer, blodsykdommer/onkologi, geriatri/slag, akuttmedisinsk seksjon bestående av akuttmottak og observasjonspost samt seksjon for medisinsk intensiv og overvåkning. Blant overlegene er det grenspesialister innen alle fag der det tilbys spesialisering. Nyremedisin er en egen seksjon innenfor medisinsk klinikk der det er ansatt 5 overleger. Det er en egen dialyseavdeling, poliklinisk virksomhet og pasienter med nyrerelaterte problemstillinger som trenger innleggelse i sykehus tilsees av nefrolog. Det er ansatt 2 endokrinologer og det er også en egen onkologisk poliklinikk der det er ansatt 4 onkologer.

Klinikken har sektorsykehus-ansvar for bydelene St.Hanshaugen, Gamle Oslo, Grünerløkka og Sagene med til sammen ca. 220 000 innbyggere. Helse-demografisk utgjør dette en populasjon med høy morbiditet og mortalitet sammenlignet med andre deler av Oslo og landet forøvrig. Våre bydeler er raskt ekspanderende og har en høy andel innvandrere, noe som bidrar til et variert sykdomspanorama og behov for gode tolketjenester. Det er en høy andel aleneboende i bydelene, og det finnes et stort antall kommunale boliger, hospitser og bokollektiver innenfor vår sektor. Mange pasienter har rusproblemer og psykiatriske sykdommer. Sykehuset har som overordnet målsetting å være et godt lokalsykehus for den befolkningen vi er satt til å betjene. Innenfor denne rammen ønsker vi også å utdanne

fremtidige legespesialister.

Medisinsk klinikk holder til i en eldre sykehusbygning, delvis nyoppusset, denne er nå vel tilrettelagt for indremedisinske formål og har to nybygg. Klinikken er fordelt over fire etasjer, og består av fire sengeposter, ett akutt-mottak, observasjonspost og en seksjon for medisinsk intensiv og overvåkning, samt en stor poliklinisk og dagmedisinsk virksomhet.

Laboratorium og røntgenavdeling ligger fysisk nært til akuttmottaket og avdelingen for øvrig og det er tett kontakt med disse støttefunksjonene i den kliniske hverdagen. Medisinsk klinikk besitter moderne utstyr for aktuelle utredninger og undersøkelser. Det utføres således blant annet et betydelig antall ekkokardiografier og andre hjertemedisinske undersøkelser, gastro- og koloskopier, bronkoskopier, respirasjonsfysiologiske undersøkelser og benmargsundersøkelser.

LDS rommer for øvrig en stor elektiv kirurgisk avdeling innenfor ØNH, ortopedi, varicekirurgi og enkelte gastrokirurgiske operasjoner. Sykehuset har ingen egen akuttkirurgisk avdeling, pasientene flyttes ved behov til Oslo Universitetssykehus. Kirurger bidrar med tilsyn på tilkalling og driver kirurgisk poliklinikk, for eksempel mtp. lymfeknutebiopsier og temporalisbiopsier. Tilknyttet poliklinikken, dagmedisin og gastro-lab er det spesialutdannede sykepleiere på geriatrisk poliklinikk, hjertesviktpoliklinikken, lungepoliklinikken, nyrepoliklinikken og diabetespoliklinikken. Flere av disse underviser på sengepostene og tar også pasienter til opplæring fra sengepostene. Vår onkologiske sykepleier brukes også både poliklinisk og i sengepostene.

Klinikk for medisin har også utstrakt samarbeid med sykehusets store psykiatriske avdeling i form av gjensidige tilsyn til pasientene. Sykehusets størrelse, som tillater personlig kjennskap mellom legene samt de korte avstander, forenkler samarbeidet omkring disse pasientene.

Beskrivelse av læringsarenaer i nyresykdommer:

Nyremedisinsk seksjon ved LDS er organisert som egen enhet under Medisinsk klinikk ved LDS. Dialyseenheten og poliklinikken er samlokalisert i lyse, nyoppussede lokaler. Dermed er det lav terskel for kontinuerlig supervisjon og møtepunkter iltid dagen. Vi har hemodialyseseksjon, peritoneal dialyse og poliklinisk virksomhet, samt tilsyn på MiO og sengepost på pasienter med nyremedisinske problemstillinger.

Det er til enhver tid én overlege tilknyttet hver av disse seksjonene og LIS-legen vil rotere mellom seksjonene der det alltid vil være en overlege tilstede for supervisjon. LIS 3 roterer iltid utdanningsforløpet mellom de ulike seksjonene og deltar i virksomhet på sengepost, ved hemo- og peritoneal dialyse og poliklinikken. Herav tilegner de seg kunnskap om et bredt spekter av nyrelidelser, forebygging, diagnostikk og behandling. Det er et krav om 12 mnd dialysetjeneste før rotasjon sentralt, og dette vil kombineres med poliklinisk virksomhet.

Ved poliklinisk tjeneste er det avsatt tid til diskusjon og gjennomgang av kasus med overlege. I vaktammenheng er det spesialist i mottak til stede på dag og kveld for supervisjon og vurdering av pasienter, samt tilstedeværende nefrolog 3 kvelder per uke og tilgjengelig på telefon igjennom hele døgnet.

Det er lite teknisk utstyr som er nødvendig for Nyremedisin, men vi har digitalt overvåkningssystem for hemodialysebehandling og nytt ultralydapparat for vurdering av fistler og adominalprobe.

Utdanning:

Leder for utdanningsansvarlig overlege ved LDS er Maria Seferowicz, og LIS 3 vil ha avsatt fordypningstid i tjenesteplan. Utdanningsutvalget for medisinsk klinikk ledes av utdanningsansvarlig overlege og består eller av 1 overlege og 2 LIS. Det avholdes møter hver 6.mnd eller oftere ved behov. Hver seksjon har et eget utdanningsutvalg. Utdanningsutvalget for nyreseksjonen består av 1 overlege og 1 LIS i spesialisering. LIS har 6 fordypningsdager i løpet av 12 uker.

Det er gode ordninger for kursdeltagelse for etterutdanning av ansatte nefrologer. Nefrologer og LIS 3 vil delta på tverrfaglige møter med patolog og nefrolog ved OUS en gang per måned og det er også felles nasjonal undervisning innenfor nyresykdommer månedlig.

Supervisjon:

Supervisjon gjøres fortløpende under klinisk arbeid og i henhold til veileder i vurdering av LIS. Supervisjonens form vil tilpasses det enkelte læringsmål og kan bestå av f.eks. praktisk opplæring i prosedyrer, diskusjon om enkeltpasienter, etiske betraktninger rundt behandling og generelle råd. I det polikliniske arbeidet er det avsatt felles tid hos LIS og overlege for diskusjon av utfordrende problemstillinger.

Veiledning og vurdering

Hver LIS ved avdelingen får egen veileder som er nefrolog og det blir avsatt 1 time i arbeidsplanen månedlig for veiledning, for tydelig å skille mellom daglig supervisjon og veiledning i yrke som lege. LIS og veileder utarbeider i fellesskap en individuell utdanningsplan for LIS og veileder vil ha et særlig ansvar for å vurdere når læringsmål er tilstrekkelig oppnådd underveis i spesialiseringsløpet. Det er 2 overleger ved Nyreavdelingen som har formell veiledningskompetanse.

Det gjennomføres halvårlige evalueringskollegium bestående av leder/person med delegert oppgave, utdanningsansvarlig overlege, veileder og supervisorer for å ivareta den formell vurderingsprosedyren. I tillegg skal veileder fortløpende vurdere progresjon og læringsmålsoppnåelse, og gi muntlig tilbakemelding til LIS.

Hoveddelen av veiledningen vil være individuell, men etisk vanskelige tema og sentrale tema vil også dekkes vha gruppeveiledning. Når LIS tjenestegjør ved Ullevål/Ahus og Rikshospitalet vil LIS også få lokal veileder ved der.

Teoretisk undervisning

Det gjennomføres felles internundervisning for indremedisinsk avdeling 3 dager i uken, og seksjonsvis undervisning 1 dag i uken. Hver undervisningssesjon er ca 30 minutter. Fellesundervisningen vil over en 3-års periode dekke alle LIS2-læringsmål.

Den seksjonsvise undervisningen vil dekke LIS3-læringsmålene for nyresykdommer. Det legges opp til undervisningstema også utenfor læringsmålene. Alle presentasjoner gjøres tilgjengelig på fellesområde for nyreleger. Det avholdes felles digital undervisning for nyreleger månedlig, og det er også god tradisjon for fagseminarer innenfor transplantasjon og nyredonasjon innenfor nefrologifaget.

Det avholdes foredrag som er felles for hele sykehuset hver 14 dag. Alle leger skal gjennomgå kurs i AHLR i henhold til anbefalinger fra NRR. Alle leger deltar hver morgen på felles morgenmøte. Det er

der gjennomgang og diskusjon av interessante pasienter fra sist døgn samt radiologiske undersøkelser.

LIS skal få fri til obligatorisk kurs i sitt spesialiseringløp og i henhold til overenskomsten.

Forskning

Klinikk for medisin har valgt å organisere sin forskning under forskningsgruppen Unger Vetlesens institutt. Forskningsgruppen skal gjennom klinisk forskning utvikle kunnskap om indremedisinske sykdommer med utgangspunkt i helseproblemer hos befolkningen sykehuset betjener. Formålet er først og fremst å belyse sykdomsmekanismer, som gir grunnlag for bedre diagnostikk, behandling og rehabilitering. Flere leger i spesialisering bidrar til slike prosjekter, både som medarbeidere i andre forskningsprosjekter ved sykehuset, og som medarbeidere i prosjekter med ekstern prosjektledelse.

Jørgen Valeur ble ansatt som professor i bistilling (professor II) ved Institutt for klinisk medisin ved Universitetet i Oslo i september 2023.

Det er ansatt 2 nefrologer med Ph.D ved seksjonen, hvorav den ene er professorkompetent.

Godkjent den *<dato>* av klinikkleder *<navn>*

Del 3 - Individuell utdanningsplan

Individuell utdanningsplan gjennomgås i første veiledningssamtale/introduksjonssamtale første ansettelsesuken og skal være et viktig arbeidsredskap i planlegging av den enkeltes LIS-tjeneste. Alle LIS tildeles læringsmålsplan i Kompetanseportalen ved ansettelse og utdanningsplanen må sees i sammenheng med denne. Planen bør revideres minst hvert halvår ifm halvårsevalueringer og kopi skal da sendes personalleder og utdanningsansvarlig overlege.

Navn	
Arbeidssted	
Kommende spesialiseringsperiode (tid og sted)	

VEILEDNING

Veiledningssamtaler skal gjennomføres regelmessig og det skal avsettes tid i tjenesteplan.

Avtaler om veiledningen	
Veileders navn	
Tidspunkt for veiledningssamtalene	
Tidspunkt for gruppeveiledning	
Tidspunkt for kommende halvårlig evaluering:	

GJENNOMFØRINGSPLAN (avtalt ved ansettelse, kopieres inn):

Type tjeneste (spesifiser)	Samarbeidsforetak/klinikk (spesifiser)	Anslagsvis tidsrom for tjeneste (dato):		Eventuelle særlige forhold
		Fra:	Til:	

FORMELLE KRAV [

Elementer i spesialistutdannelsen			
Krav til tjenestetid i spesialiteten			
Gjennomført tjeneste pt:			
Samlet tellende tid pt:			
Forestående rotasjon/spesialiseringsperiode:			
Ønske om endring i senere rotasjon/spesialiseringsperiode sammenliknet med oppsatt gjennomføringsplan:			
Kurskrav Grunnkurs Obligatoriske emnekurs Valgfrie kurstimer Obligatorisk kurs i administrasjon og ledelse Nettkurs i sakkyndighetsarbeid			
Gjennomførte kurs pt: - Grunnkurs: - Obligatoriske kurs nyremedisin - Valgfrie kurs (50 timer):		Dato:	
Planlagte kurs kommende periode:			

FAGLIG FORDYPNING planlagt for

Litteratur/teori:	
Gjennomført pt (hovedtrekk):	
Planlagt for kommende periode:	
Egne undervisningsoppgaver	
Gjennomførte presentasjoner:	
Planlagte:	

KOMPETANSEPLAN FOR KOMMENDE SPESIALISERINGSPERIODE jf «de syv legeroller»:

Hvilke spesifikke læringsaktiviteter og læringsmål planlegges for perioden?

Domene:	Status, sett kryss			Plan for spesifikke læringsaktiviteter/ vurderingsformer/ hospitering etc:
	Bevaringsområde (Spesielt bra eller gjennomført)	Fokusområde (forventet eller planlagt)	Forbedringsområde (under forventet)	
Klinisk ekspert				
Kliniske LM for spesialiseringssperioden (hentes fra generell utdanningsplan):				
I tillegg LM FKM 44-47 «Loverk»				
Kommentar:				
Helsefremmer				
FKM 41-43 Kvalitet og pasientsikkerhet FKM 51 Pasient- og brukermedvirkning FKM 55 Pasient- og pårørendeopplæring Kommentar:				
Akademiker				
FKM 13 Forskningsforståelse FKM 32-34 Kunnskapshåndtering FKM 20 og 23 Kommunikasjon Kommentar:				
Leder/ administrator				
FKM 70-74 Systemforståelse, organisasjonsutvikling og ledelse Kommentar:				
Samarbeider				
FKM 59-60 Samhandling Kommentar:				
Kommunikator				
FKM 19-23 Kommunikasjon Kommentar:				
Profesjonell:				
LM 4 Etikk LM 70-74 Systemforståelse, organisasjonsutvikling og ledelse Kommentar:				

Oppsummerte forventninger til LIS kommende periode:	Oppsummerte forventninger til leder/institusjon kommende periode:	Oppsummerte forventninger til veileder kommende periode:

Planen er utarbeidet/revidert (dato)..... av:	
Lege i spesialisering (Navn)	Veileder (Navn)

